

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

– Աղպաշեան Համարձուժ, «Իրաքահայոց արդի պատմությունը», յառաջաբանը՝ Ֆրանսայի հայոց թեմի առաջնորդ Վահան եպս. Յովհաննեսեանի, Yerevan Printing, Լոս Անճելոս, 2021, 400 էջ (16 x 24 սմ) (525 լուսանկար) (արաբերէն): Հեղինակը գիրքը ձօնած է իր գէյթունցի հօր՝ Մինաս Աղպաշեանի յիշատակին:

– Գալփագեան Յովհաննես (անունը այսպէս սխալ տպուած է), «Ռումանահայ գաղութը», վերահրատարակութիւն 1979-ին Երուսաղէմի Արքեպիսկոպոսի վանքէն լոյս տեսած գիրքին, խմբագրեց, սրբագրեց, ծանօթագրեց, անձնանուններու եւ տեղանուններու ցանկերը կազմեց Հեթում քահանայ Թարվերդեան, Երեւան, 2021 (բազմաթիւ լուսանկարներ): Հրատարակուած է ԱՄՆ էջմիածնական արեւմտեան թեմի «Փոքրիկ հրեշտակներ» շաբաթօրեայ դպրոցի մեկենասութեամբ՝ ի յիշատակ Արցախեան երկրորդ պատերազմին նահատակուած հայ զինուորներուն:

– Եսայեան Զապէլ, «Ժողովուրդի մը հոգեվարքը (Աքսորեալ հայերը Միջագետքի մէջ)», կազմող, յառաջաբանի եւ ծանօթագրութիւններու հեղինակ՝ Անուշաւան Զաքարեան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտութիւն» հրատարակչութիւն, «Էդիթ պրինտ» ՍՊԸ տպարան, Երեւան, 2020, 180 էջ (14,4 x 20,5 սմ) (Մեծ Եղեռնի ականատես վկայ Հայկ Թորոյեանէն հայ գրագիրուհիին գրառած եւ Պաքուի «Գործ» ամսագիրի 1917 թուականի 2-րդ եւ 3-րդ թիւերուն մէջ լոյս տեսած նիւթը, ընդարձակ յառաջաբան, ուղեւորէն եւ անդէսներէն ամփոփումներ): Տպագրուած է ՀՀ ԳԱԱ Պատմութեան հիմնարկի գիտական խորհուրդին որոշումով:

– Զաքարեան Անուշաւան, «Ռուս կոմպոզիտոր Թոմաս Հարտմանը եւ Կոմիտասը», խմբագիր՝ Աննա Ասատրեան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտութիւն» հրատարակչութիւն, Երեւան, 2019, 108 էջ (14,4 x 20,3 սմ) (ուղեւորէն եւ հայերէն ոչ-նոյնական նիւթեր) (լուսանկարներ, յաւելում, հայերէն, ուղեւորէն եւ անդէսներէն ամփոփումներ): Գիրքը լոյս տեսած է Կոմիտասի ծննդեան 150-ամեակին առթիւ:

– «Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 100-ամեակ – Գիտաժողովի նիւթեր (21–23 մարտ 2018)», խմբագիր՝ Աշոտ Մելքոնեան, «Խաչիկ Պապիկեան հրատարակչական հիմնադրամ» թիւ 14, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան տպարան, Անթիլիաս-Լիբանան, 2021, 575 էջ (Լիբանանի հայոց երեք հոգեւոր պետերուն խօսքերը եւ գիտաժողովին հնչած 33 զեկուցումները, լուսանկարներ համագումարէն): Հրատարակութեան երաշխաւորած է ՀՀ ԳԱԱ Պատմութեան հիմնարկի գիտական խորհուրդը:

– «Նիկոլ Դոման. Նամակներ», հրատարակութեան պատրաստութիւն, խմբագրութիւն եւ ծանօթագրութիւններ՝ Երուսաղէմի Փամպուլեանի, Նիկոլ Դոմանի մասին ակնարկը՝ Խաչատուր Ստեփանեանի, «Վէմ» մատենաշար թիւ 3, «Լուսակն» հրատարակչութիւն, Երեւան, 2021, 336 էջ (16,5 x 23,4 սմ) (Նիկոլ Դոմանի գրած 132 նամակ, յետմահու լոյս տեսած նիւթեր, եր-

կու յաւելուած, անձնանուններու եւ տեղանուններու ցանկեր, ծանօթագրութիւններ, լուսանկարներ): «Հատորը կը տպագրուի հովանաւորութեամբ ընկեր Նազարէթ Պարսոմեանի, ի յիշատակ Հրայր Մարութեանի»:

– Նոկալէս Մենտէզ Ռաֆայէլ տը, «Չորս տարի մահիկի տակ», ռուսերէնէ արաբերէն թարգմանութեան վերատեսութիւնը՝ Հուրի Ազէզեանի, «Խաչիկ Պապիկեան հրատարակչական հիմնադրամ» թիւ 15, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան տպարան, Անթիլիաս-Լիբանան, 2021, 534 էջ (Մեծ Եղեռնի ժամանակ օսմանեան բանակին մէջ ծառայած եւ հայոց դէմ վայրագութեանց մասնակից վեներուելացի վարձկանին յուշերը) (արաբերէն):

– Պետրոսեան Մելքոն, «60 տարի ետք յուզումը դեռ կը խեղդէ գիւ, 1905–1918 – Սարըլարէն Այնթուրա տարագրութեան պատմութիւնը», Ֆրանսերէնէ թարգմանեց Շանթ Մարճանեան, «Hémisphères Maisonneuve & Larose» հրատարակչութիւն, Փարիզ, 2021 (Լեոնալիբանանի Այնթուրա գիւղին մէջ հաստատուած եւ հայ 1200 որբերու թրքացման նպատակը հետապնդող Խալիտէ Էտիպի տնօրինած որբանոցի հայ սանի մը յուշերը) (ֆրանսերէն):

– Ռոպինս ձեյմս, «Երբ արթուն կը մեռնինք – Աւստրալիան, Նոր Զելանտան եւ Հայկական ցեղասպանութիւնը», «I. B. Tauris» հրատարակչութիւն (Լոնտոն – Նիւ Եորք), նոյեմբեր 2020, 280 էջ (15,6 x 23,4 սմ) (անգլերէն):

– Տղմաճեան Մորիս, «Ցեղասպանութենէն մինչեւ աքսոր», «Գիրք փապիշինկ» հրատարակչութիւն, փետրուար 2021, 375 էջ (16 x 24 սմ) (ֆրանսերէն) (պատմավէպ. քանի մը հայ ընտանիքներու հաւաքական կեանքը, իթիհատականներու իշխանութեան գալը, տարագրութիւն դէպի Ռաս ուլ-Այնի մահուան ճամբարներ, Ֆրանսա հաստատում):

– Քիեզեր Հանս-Լուքաս, «Թալաթ փաշա. Իթիհատականներու ուղեղը, ցեղասպանութեան ճարտարապետը», թարգմանիչ՝ Այթեն Ալքան, «Իլեթիշիմ» հրատարակչութիւն, Սթամպուլ, 2021, 408 էջ (15 x 21,5 սմ) (թրքերէն):

– Քուրթ Իւմիթ, «Այնթապի հայերը. ցեղասպանութեան տնտեսութիւնը օսմանեան նահանգի մը մէջ», Հարվըրտի Համալսարանի հրատարակչութիւն, Նիւ Եորք, 2021, 400 էջ (15,5 x 23,2 սմ) (Այնթապի նահանգին օրինակի հիման վրայ, հեղինակը կը հաստատէ, թէ հայոց ունեցուածքին տիրանալու մոլուցքը եղած է հայոց ցեղասպանութեան գլխաւոր խթաններէն մէկը, 15 լուսանկար, 10 աղիւսակ, 2 քարտէս) (անգլերէն):

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ ԳԷՈՐԳ ԵԱԶԸՃԵԱՆ